

Novi neskončni požari – rešitev iz zraka?

Ko poleti zadiši po dimu in se nebo obarva sivo, postane jasno, kako ranljiva je narava – in kako pomemben je hiter odziv na intervencijo. V Sloveniji ima sistem zaščite in reševanja dolgo tradicijo: sestavljajo ga vojska, policija in številni prostovoljci, med njimi gasilci, jamarji, potapljači in piloti. Skupaj sistem šteje približno 70.000 ljudi, od tega kar 45.000 gasilcev. A ob vse pogostejših in obsežnejših požarih v naravi se pojavlja vprašanje: ali je to dovolj?

Požari, ki so spremenili razmišljanje

Zgodovina nas je že večkrat opozorila. Eden največjih požarov v Sloveniji je izbruhnil leta 2004 na Krasu, še bolj pa je odmeval požar leta 2022, ki je trajal kar 14 dni. Takrat so poleg domačih enot pomagale tudi enote iz tujine – iz Madžarske, Avstrije in drugih držav. V nekaterih območjih je bilo gibanje gasilcev celo omejeno zaradi nevarnosti neeksplozivnih sredstev, zato so imela letala ključno vlogo.

Prav ta izkušnja je sprožila resen razmislek, kako zagotoviti hitrejše in učinkovitejše gašenje?.

9. 4. 2026 smo imeli dijaki predavanje na Upravi RS za zaščito in reševanje (URSZR) na Vojkovi 61. Predaval nam je generalni direktor Leon Behin, z njim smo izvedli tudi intervju. Z nami je bil tudi eden od pilotov Air Tractor, ki nam je predstavil glavne izzive pri uporabi letala.

Na podlagi analiz se je vlada odločila za nakup manjših gasilskih letal, namenjenih izključno gašenju iz zraka. Načrt predvideva nakup štirih letal v vrednosti okoli 20 milijonov evrov, delno financiranih tudi s sredstvi Evropske unije.

Ta letala imajo več prednosti:

- lahko zajemajo vodo iz manjših jezer in rek,
- so okolju prijaznejša (manjši izpusti),
- omogočajo hiter odziv neposredno nad požariščem.

Poleg tega jih lahko Slovenija po potrebi posodi tudi drugim državam, kar krepi mednarodno sodelovanje.

Zakaj ne helikopterji?

Ena od možnosti je bila tudi nakup večnamenskih helikopterjev, vendar so se pristojni odločili drugače. Glavni razlog je čas priprave – helikopterji potrebujejo več časa za učinkovito vključitev v gašenje, medtem ko so specializirana letala hitrejša in bolj učinkovita pri velikih požarih. Kot je izjavil generalni direktor g. Behin, Air Tractor je za Slovenijo najbolj primerna izbira prav zaradi reliefa. Vodo lahko zajame tudi v rekah in jezerih in jo nato odvrže na prizadetem območju. Za slovensko kombinacijo Krasa, gozdov, hribov in manjših razpršenih požarov pa je Air Tractor ocenjen kot zelo racionalna in učinkovita rešitev.

Izzivi in tveganja

Projekt pa ni brez težav. Eden večjih izzivov je pomanjkanje kadra, saj so plače v tem sektorju relativno nizke. Letenje, še posebej na takem razgibanem območju, pa je nevarno – v vojaškem letalstvu letno umre približno 10 ljudi.

Dodatno tveganje predstavljajo sodobne nevarnosti, kot so droni. Če dron zadene letalo, lahko pride do hudih posledic. Zato je potrebna tudi večja regulacija in ozaveščenost.

Pogledi strokovnjakov

Pri vzpostavitvi sistema so pomagali strokovnjaki iz Francije, Hrvaške in Španije. Njihove izkušnje kažejo, da bi za vzpostavitev podobne enote potrebovali približno 7 let, kar pomeni, da je Slovenija na tem področju že precej napredna.

Požari v naravi postajajo vse pogostejši in intenzivnejši. Klasične metode gašenja pogosto niso več dovolj, zato je razvoj zračne podpore nujen korak naprej. Nakup manjših gasilskih letal predstavlja pomembno investicijo v varnost ljudi in narave.

Predavanje se nam je zdelo zelo izčrpno in vsebinsko bogato, saj smo pridobili veliko novih informacij in znanje, ki ga prej nismo poznali. Celotne zgodbe nismo razumeli v takšni meri. Kljub temu pa nam sam način podajanja snovi ni najbolj ustrezal. Predavanje je bilo precej teoretično, zaradi česar si je bilo določene stvari težko predstavljati. To še posebej velja za primere, kot je vizualni izgled letal ali njihovo delovanje v praksi, kjer bi si želeli več slikovnega gradiva, videoposnetkov ali konkretnih prikazov, ki bi snov naredili bolj razumljivo in zanimivo.

Zelo zanimiv in hkrati zaskrbljujoč se nam je zdel tudi podatek o območjih, kjer je potekala soška fronta. Presenetilo nas je, da je na teh območjih še vedno ogromno neeksplodiranih ubojnih sredstev (min), kar predstavlja resno nevarnost za ljudi. Zaradi tega je hoja izven označenih poti lahko zelo tvegana. Prav tako smo izvedeli, da je zaradi teh nevarnosti na takšnih območjih pogosto varneje gasiti požare z letali kot pa s posredovanjem gasilcev na tleh.

Na splošno smo predavanje ocenili kot poučno in vsebinsko zanimivo, vendar bi si želeli bolj interaktiven in vizualno podprt pristop, ki bi nam omogočil lažje razumevanje in večjo vključenost med poslušanjem predavanja.

Na koncu pa smo izvedli zelo zanimiv intervju, kjer nam je g. Behin podal zelo izčrpne odgovore, ki smo jih lahko uporabili v raziskovalni nalogi.

Dijaki TV3